

S A U V O.

Salmen kylässä oleva Säkäreemäki on Sauvon kirkolta n. 1800 m N, Turun - Sauvon tien itäpuolella, Vallerinnojan vasemmalla rannalla. Mäki on puuton, nurmea kasvava harju, kulkee N - S suunnassa; nykyisin on se laitumena. Harjun pituus on 190 - 200 m, sen leveys N päässä on 65 - 70 m. N päässä on puuton pyöreä kumpu, ilmeisesti vanha hautakumpu. Sen jalka oli 9,82 m Vallerinnojan vettä korkeammalla.

Vallerinnojaa on syvennetty toistakymmentä vuotta sitten. Ojan äyräs on nyt n. 1 m korkea. Kevätvesi täyttää aivan sen uoman äyräitä myöten. Enemmin oli myös sen ja Säkäreemäen välinen alava niitty ("Vallerinnan väljä") aivan vesiperäistä ja kasvoi meriheiniä, sillä ojassa ei ollut juuri nimekkään virtaa sen suuhun asti. Väljä jatkuu yhtä tasaisena Saustilaan ja Paimioon asti, ja oja on ilman virtaa. Ilmeisesti on se vanhan merenlahden jäännös. Ojaa syvennettäessä oli väljältä löydetty hajallaan hirssiä. Kansantarun tietämän mukaan oli siellä joskus haaksirikkoutunut suolalaiva.

Hautakummun tutkitutin kesäkuun puolivälissä 1926. Mukanani oli 5 henkilöä, osaksi ylioppilaita.

Kumpu, jonka muoto selviää kartasta ja kuvista, oli 8 x 8 m suuri ja n. 1 m korkea. Keskellä oli melkoinen maakivi ja kummusta pisti muualtakin esiin harmaita graniittikiviä. Kumpu oli ehyt ja pitelemätön. Vaikka sen reunaa ei oltu erikseen merkitty, erosi sen raja selvästi ympäröivästä maasta.

Kaivauksessa, joka alettiin NW reunalla, selvisi että roukkio oli rakennettu matalalle luontaiselle kummulle, ja että kulttuurikerroksen vahvuus oli yleensä 20 - 40 - 50 cm.

Kiviä oli runsaammin SE, S ja SW puolilla, kun taas N puolella niitä oli vähemmin ja kulttuurikerros matalampi. Kivet olivat usein suuria, 1 - 2 miehen liikuteltavia. Keskuskiivi oli 0,80 x 1,80 m suuri ja 0,86 - 1,04 m korkea. Se oli maakivi, kuten eräät toisetkin roukkion kivet.

Kivet olivat yleensä 2 kerroksessa. Vain H - C linjalla ja H - D välillä olivat kivet pieniä, nyrkinkokoisia, ja siellä oli varsinainen kulttuurikerros - mikäli sitä oli - aivan ohut, eikä ollut nokea eikä hiiltä. Syvin oli kulttuurikerros keskuskiven SE, S ja SW reunalla, jossa oli melkoisesti nokea, jonkunverran hiiltä ja saviastianpaloja.

Kumpu tutkittiin kokonaisuudessaan, mutta kiinteätä löytökeskustaa ei ollut missään ja löydöt supistuivat poltettuihin luihin ja saviastianpaloihin, joita tavattiin hajallaan karttaan merkityltä alueelta eri korkeuksista, enimmät lähempänä pohjaa. Ulkopuolella pilkkuviivan oli saviastianpaloja W-syrjällä reunakivien välissä, jossa kulttuurikerroksen vahvuus oli n. 25 cm.

Löydöt ovat luetellut H. M. 8694.

A. M. Taupen
8. 9. 1926

Kuivun I osaa Keskeiskiven kohdalta

REPROVED. 62250

Kuivun N ja W osaa

Kumpu S puolelta Vallerinän väijälle päin

Säkäreemäki N puolelta, Vallerinän ojan takea.

Kumpu ennen kaivamista

Kaivauksen alle kumpun N puolella.